

Aan Provinciale Staten
t.b.v statencommissie BEM

Datum : 30 mei 2006
Uw Kenmerk : **2006BEM52 bijlage**
Ons kenmerk : 2006CGC000393i
Contactpersoon : H.G.M. Rouschop
E-mail : bert.rouschop@provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr. : 030-2582032

Onderwerp:

Reactie op verslag van bevindingen bij jaarrekening 2005 van Deloitte.

In het kader van de informatievoorziening treft u hierbij de betreffende stukken aan.

Aanleiding

Onlangs ontving u het conceptverslag van bevindingen 2005 uitgebracht op 26 april 2006 door Deloitte Accountants B.V. In dit verslag worden naast de accountantsverklaring ook de belangrijkste bevindingen weergegeven van Deloitte ten aanzien van de interne beheersing van de door hen beschouwde bedrijfsprocessen in het kader van de controle van de jaarrekening 2005. In deze brief willen wij u informeren over hetgeen wij reeds hebben ondernomen dan wel gaan ondernemen om de gemelde verbeterpunten op te lossen.

Wij herkennen ons in het beeld dat door Deloitte wordt geschetst en zoals de accountant constateert zijn er reeds diverse initiatieven genomen om tot een structurele verbetering van de interne beheersing te komen. Mede naar aanleiding van de managementletter 2005 en de contacten met Deloitte bij de interim-controle 2005 zijn deze initiatieven inmiddels uitgebreid opdat uiteindelijk ieder verbeterpunt adequaat behandeld wordt.

Navolgend treft u een toelichting op de belangrijkste attentiepunten uit het verslag van bevindingen. In deze toelichting is daar waar mogelijk concreet aangegeven welke acties er zijn/worden ondernomen en welke werkzaamheden voor aanvang van de interim-controle 2006 zullen zijn afgerond.

Vervolgprocedure/voortgang

Ons streven is alle urgente punten voor aanvang van de interim-controle 2006 te hebben opgelost en alle niet urgente punten uiterlijk voor aanvang van de interim-controle 2007 of zoveel eerder als mogelijk is.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,
De voorzitter, mr B. Staal
De secretaris, drs. H.H. Sietsma

OVERZICHT VAN ATTENTIEPUNTEN UIT VERSLAG VAN BEVINDINGEN 2005 VAN DELOITTE EN DAARUIT VOLGENDE ACTIVITEITEN.

1. Bedrijfsvoering

Kwaliteit bedrijfsvoering

De accountant onderschrijft in grote lijnen de ontwikkelingsrichting en acties die wij hebben ondernomen dan wel thans uitvoeren. Hij doelt hiermee op de actieplannen Financieel Beheer, het INK-programma en het risicomanagement. Ook onze inspanningen op het gebied van juridische control en administratieve organisatie zijn door de accountant opgemerkt. Dat de accountant aanbevelingen doet om centrale aansturing en coördinatie te handhaven dan wel te versterken vinden wij logisch en is in lijn met de wijze waarop wij thans uitvoering geven aan deze werkzaamheden.

Informatievoorziening

De afgelopen periode is veel aandacht geschonken aan de verdere verbetering van de informatievoorziening voor management en bestuur. Dit traject moet worden gezien in een bredere context. Vanaf boekjaar 2004 heeft de provincie een nieuw systeem (CODA) in gebruik genomen voor het voeren van de financiële administratie. Vervolgens is een managementinformatiesysteem (COGNOS) voor het verzorgen van de managementinformatie in gebruik genomen. Om de informatievoorziening verder te optimaliseren is het project "Optimalisering Managementinformatie" van start gegaan. Dit project bestaat uit vier fasen. De eerste fase betrof het maken van juiste koppelingen tussen de administratie en de managementinformatie, deze fase is afgerond. De tweede fase betrof het ontwerpen en implementeren van informatieoverzichten voor de stafbureaus van alle diensten, deze fase is ook afgerond. De derde fase voorziet in het ontwerpen en implementeren van informatieoverzichten voor het management (inclusief het geven van gebruikersinstructie). Deze fase loopt nu en wordt naar verwachting eind augustus 2006 afgerond, dus voor aanvang van de interimcontrole 2006. De laatste fase voorziet in het ontwerpen, bouwen en implementeren van informatieoverzichten voor de directie en de concernstaf. Met deze fase van dit verbeterproject wordt in het laatste kwartaal van 2006 gestart. Voor aanvang van de interimcontrole 2007 zullen deze werkzaamheden zijn afgerond.

In 2004 heeft de provincie een begin gemaakt met het opstellen van prestatie-indicatoren, die op productgroepniveau worden gedefinieerd. Zoals bekend worden op programmaniveau de maatschappelijke effecten beschreven. De diensten hebben hierbij bestudeerd welke prestatie-indicatoren een effectief hulpmiddel kunnen zijn om de (mate van) realisatie van de doelstellingen inzichtelijk te maken. In 2005 zijn de indicatoren verder toegespitst en verfijnd. Diensten gaan thans verschillend om met prestatie-indicatoren en de wijze van evaluatie en analyse van het gevoerde beleid. Wij zijn van mening dat verbeteringen in deze mogelijk en zelfs wenselijk zijn. Wel willen wij hierbij aantekenen dat prestatie-indicatoren één van de instrumenten zijn die een organisatie gebruikt om te sturen. Uiteraard zullen wij aandacht blijven schenken aan (verbetering van) prestatie-indicatoren, maar uit oogpunt van doelmatig werken willen wij ervoor waken dat té rigide met prestatie-indicatoren wordt omgegaan. Het streven is naar een redelijk optimum, dit uiteraard in samenspraak met PS.

Bij het samenstellen van de halfjaarrapportage 2005 heeft geen cijfermatige concerntoets plaatsgevonden. Wij onderschrijven het standpunt van de accountant dat een concerntoets het risico op niet getrouwe weergave verkleint. Voor de halfjaarrapportage 2006 zal een cijfermatige concerntoets worden uitgevoerd, hetgeen controleerbaar is voor de accountant bij de interimcontrole 2006.

Ten aanzien van tijdschrijven kunnen wij u melden dat de handhaving op het naleven van de verplichting tot het hebben van een tijdverantwoording daar waar dit van belang is, zal worden aangescherpt. Dit moet er toe leiden dat ten tijde van de interim-controle 2006 de accountant zal kunnen constateren dat tijdverantwoording daar waar dit van belang is, consequent en tijdig wordt uitgevoerd.

Interne audits

De aanbeveling van de accountant om planning en werkzaamheden van de auditfunctie af te stemmen met de Randstedelijke Rekenkamer en onze accountant hebben wij overgenomen. Overigens was reeds sprake van een vorm van afstemming van onderzoeksonderwerpen. Dit punt is reeds met de accountant afgestemd.

Treasury

Wij onderschrijven de noodzaak tot aanpassing van de Verordening Interne Zaken om onduidelijkheden weg te nemen. Het inhoudelijke voorstel, waarbij het college van Gedeputeerde Staten nadere regels kan stellen, heeft ons inziens verder strekkende gevolgen dan op dit moment noodzakelijk is. Om deze reden hebben wij een ander voorstel tot aanpassing van de Verordening Interne Zaken voorbereid dat meer recht doet aan de onderscheiden verantwoordelijkheden en bevoegdheden van GS en PS. Dit voorstel ligt thans ter toetsing bij Deloitte en zullen wij na retourontvangst en besluitvorming door ons college aan Provinciale Staten ter besluitvorming voorleggen. Tenslotte berichten wij u dat de resterende kwartaalrapportages over 2005 inzake treasury op 11 april 2006 door ons college zijn vastgesteld en daarmee ter inzage zijn gekomen voor Provinciale Staten.

Grote wegenwerken

De opmerking van de accountant dat rapportages over financiële uitkomsten van grote wegenwerken (meer) inzicht moeten geven in het financiële verloop, i.c. de afwijkingen tussen projectkrediet, besteksraming, aanbesteding en uiteindelijk projectresultaat, alsmede de oorzaken van deze afwijkingen, onderschrijven wij. Inmiddels is bij de dienst WVV het project 'Kostenraming SMPU – UMP' gestart. In februari 2006 was het plan van aanpak gereed. Doel is om per 30-06-2006 een ramingprotocol, analyseprotocol en bijbehorende 'spelregels' gereed te hebben, dus voor aanvang van de interim/controlerapportage 2006. Bij het opstellen van de protocollen en werkinstructies wordt steeds geanticipeerd op het in te stellen projectmanagementbureau.

Subsidies

De door de accountant geconstateerde afwijkingen vloeien voornamelijk voort uit het feit dat de subsidiebeschrijvingen en bijbehorende protocollen en checklists pas gedurende 2005 beschikbaar kwamen. De controleprotocollen zijn inmiddels ingevoerd evenals een voortgangsregistratie die binnen het financiële softwarepakket Coda wordt uitgevoerd. Ook voor deze werkzaamheden geldt dat afronding voor aanvang van de interim-controle 2006 is voorzien.

Bodemsanering

Wij onderschrijven de aanbeveling van de accountant inzake de beheersing van middelen voor bodemsaneringen. De accountant geeft in zijn verslag van bevindingen een korte impressie van de reeds door ons ondernomen acties om tot structurele verbetering te komen. Deze werkzaamheden om te komen tot verbeteringen, zoals het verkrijgen van volledig inzicht in oude jaren, het ontwerpen en implementeren van een nieuwe Administratieve

Organisatie en de hierbij behorende Interne Controle waarbij Deloitte betrokken is als adviseur, zullen naar verwachting nog in de eerste helft van 2006 zijn afgerond.

Agenda 2010

Wij zullen ervoor zorgdragen dat de budgethoudersregeling 2010 en het Integraal Aanbestedingsbeleid met elkaar in lijn zijn vóór aanvang van de interim-controle 2006. We zullen daarbij rekening houden met onze eerder gedane toezeggingen in de statencommissie Bestuur en Middelen dat budgetverschuivingen tussen projecten binnen Agenda 2010 aan provinciale staten ter goedkeuring worden voorgelegd.

Voor wat betreft het inzicht in rapportages kunnen wij melden dat in de werkinstructies (stramienen) voor de halfjaarrapportages richtlijnen zijn opgenomen om tot het gewenste financiële inzicht te komen. Daarnaast zal deze, soms weerbarstige, materie adequate aandacht krijgen bij de inrichting van het projectmanagementbureau.

2. Rechtmatigheid

Algemeen

Wij zijn verheugd dat onze inspanningen hebben geleid tot een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel over 2005. Daarnaast beseffen wij dat voor eenzelfde oordeel over 2006 voldoende aandacht rechtmatig werken voorwaarde is.

Bij de uitvoering van bovengenoemde verbeterpunten zal daarom steeds aandacht zijn voor een adequate borging binnen de organisatie. Uitgangspunt hierbij is de integrale verantwoordelijkheid van managers voor operationalisering hiervan waarbij steeds aandacht is voor het aspect rechtmatigheid.

Wij zullen met Deloitte in contact treden om afspraken te maken over het monitoren en inhoudelijk beoordelen van de voorgestelde oplossingen. Tevens willen wij bezien in hoeverre het zinvol is delen van de interim-controle 2006 vroeger in het jaar te laten plaatsvinden. Uiteraard ligt hier een relatie met het implementatiemoment van de meeste verbeterpunten.

BTW compensatiefonds

Teneinde de BTW problematiek structureel op te lossen, worden, naast de door ons reeds uitgevoerde werkzaamheden inzake de controle van oude jaren, de volgende werkzaamheden verricht. Een nieuw rekeningschema wordt ontworpen ten behoeve van het financiële systeem Coda met daarin integraal opgenomen de juiste BCF-labeling (BCF=BTW Compensatie Fonds) en een werkinstructie hoe om te gaan met de boeking van facturen. Daarnaast zijn wij in contact getreden met de inspecteur der belastingen om te komen tot – meerjarige - afspraken inzake het BTW-compensatiefonds.

Autorisatie inkoopfacturen

Na de constatering van de accountant heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de aanleiding en oorzaken van deze formele onrechtmatigheid. Een belangrijke oorzaak blijken de te complexe, en daarmee moeilijk te controleren, mandaatregelingen. Er is inmiddels een werkgroep gestart die nog in de eerste helft van dit jaar een ontwerp gereed heeft voor een eenvoudiger mandaatregeling. Ook worden de spelregels omtrent het afhandelen van facturen aangescherpt. Met ingang van begin 2006 vinden periodiek separate toetsingen plaats op de formele rechtmatigheid van ter betaling aangeboden facturen. Dit heeft tot doel de rechtmatigheid te waarborgen in de periode tot de inwerkingtreding van de nieuwe

mandaatregeling. Hiermee wordt voorkomen dat bij de controle op de jaarrekening van 2006 wederom herstelacties moeten plaatsvinden.

3. Verslaggeving

De adviezen van de accountant inzake de vergroting van de informatiewaarde en toegankelijkheid van de jaarrekening zijn herkenbaar. In de ontwikkeling van de planning- & controlproducten is hiermee steeds rekening gehouden. Deze doorontwikkeling is echter geen proces dat binnen een korte periode gerealiseerd kan worden. In 2005 zijn reeds verbeteringen doorgevoerd zodat programma- en productenbegroting, en daarmee uiteindelijk ook de jaarrekening, beter op elkaar aansluiten. Hiermee is de toegankelijkheid een stuk vergroot. Bij de verdere doorontwikkeling zullen de aanbevelingen worden meegenomen.

4. Programmarekening

Resultaat en begrotingsrealisatie

Wij onderschrijven de stelling van de accountant dat de begroting taakstellend behoort te zijn. De taakstellendheid kan vanuit verschillende optieken worden beschouwd. De essentie is dat de overeengekomen prestaties of beoogde maatschappelijke effecten met de beschikbaar gestelde middelen worden bereikt. Een adequate bewaking en monitoring van resultaten en financiële uitkomsten is, zoals eerder aangehaald in deze brief, voorwaarde voor beheersing. De feitelijke beheersing moet uiteraard ook gericht zijn op tijdigheid van het realiseren van de prestaties of maatschappelijke effecten. Een administratieve jaarovergang, waarbij forse verschuivingen van budgetten zichtbaar zijn naar bestemmingsreserves en/of het volgend boekjaar, is ofwel een indicatie van het niet tijdig realiseren van afgesproken doelen dan wel een niet correct verdelen van budgetten over de onderscheiden jaren. De eerste oorzaak wordt door ons van groot belang geacht en hieraan hebben wij reeds prioriteit gegeven in de vorm van het opstellen van ramingprotocollen, analyseprotocollen en bijbehorende spelregels bij grotere projecten.

Afgrenzing tussen boekjaren

De constatering van de accountant dat signalering van “nagekomen” posten verbetering behoeft, herkennen wij. Het toezicht op naleving van spelregels inzake het aanmaken van verplichtingen zal worden aangescherpt, terwijl ook gekeken zal worden of deze ‘verplichtingenregel’ verbetering of wellicht aanvulling behoeft. Voor aanvang van de interim-controle 2006 zullen die maatregelen genomen zijn die tot de vereiste verbeteringen zullen leiden.

5. Afsluiting

Wij hebben de samenwerking met de accountant als professioneel ervaren. Wij zullen met de accountant in contact treden over de vorm en het tijdstip van rapportering, opdat de aanvang en voortgang van gesignaleerde verbeterpunten eenvoudiger door de Provincie Utrecht kunnen worden gecommuniceerd en gevolgd.